

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย*

ร่างกฎกระทรวงการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ พ.ศ.

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

☒ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

☒ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ด้านที่ ๑ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

☒ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

ประเทศไทยและสหภาพยุโรป (European Union: EU) อยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) โดยมีเป้าหมายสรุปผลการเจรจาภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ทั้งนี้ หนึ่งในข้อเรียกร้องสำคัญของ EU คือ การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ FTA ดังกล่าว

ปัจจุบันยังไม่มีทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ โดยการออกกฎกระทรวงฉบับนี้ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) กำหนดขอบเขตการบังคับใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ให้ชัดเจน โดยกฎกระทรวงฉบับนี้จะรองรับการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเจรจากับคู่เจรจาและความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันประเทศไทยแล้ว แต่ประเทศไทยและคู่เจรจามีความประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ระหว่างกันเพิ่มเติม

* ปรับปรุงหลังกระบวนการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎกระทรวงการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ พ.ศ. ผ่านระบบกลางทางกฎหมาย www.law.go.th และเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา www.ipthailand.go.th ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ - ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘

(๒) กำหนดวันที่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศได้รับความคุ้มครองในประเทศไทยให้ชัดเจน โดยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศจะได้รับความคุ้มครองในประเทศไทยต่อเมื่อวันที่ขอบทของความตกลงระหว่างประเทศมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยแล้ว ทั้งนี้ อธิบดีมีอำนาจในการประกาศกำหนดวันที่ขอบทของความตกลงระหว่างประเทศมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยเป็นรายฉบับ

(๓) กำหนดผลของคำขอขึ้นทะเบียนในกรณีที่ไม่สามารถบรรลุผลการเจรจาความตกลงระหว่างประเทศได้ โดยจะให้ถือว่ามีการถอนคำขอขึ้นทะเบียนโดยอัตโนมัติ

(๔) วางหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑) อธิบดีสามารถกำหนดช่องทางในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเป็นรายฉบับ

๒) เปิดโอกาสให้ผู้ยื่นคำขอสามารถยื่นคำขอเป็นภาษาอังกฤษได้ แต่ได้กำหนดให้ต้องแปลเป็นภาษาไทยสำหรับบางรายการที่จำเป็นต่อกระบวนการประกาศโฆษณาโดยพนักงานเจ้าหน้าที่

๓) ยกเว้นการชำระค่าธรรมเนียมคำขอขึ้นทะเบียนและยกเว้นการเรียกเก็บเอกสารประกอบต่างๆ เช่น สำเนาบัตรประจำตัว หนังสือมอบอำนาจ คำรับรองการแปลเอกสาร

๔) อธิบดีสามารถประกาศแบบพิมพ์คำโต้แย้งคำคัดค้านและช่องทางในการโต้แย้งคำคัดค้านการขึ้นทะเบียนเป็นรายฉบับ โดยอาจกำหนดแบบพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ และให้ยื่นผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

ทั้งนี้ การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรี (FTA) ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ EU ให้ความสำคัญและผลักดันให้มีอยู่ในการเจรจาความตกลง FTA กับทุกประเทศ ดังนั้น หากไม่มีการตรากฎกระทรวงฉบับนี้ อาจส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถบรรลุผลในการเจรจาจัดทำความตกลง FTA กับ EU ได้

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

รัฐบาลไทยมีนโยบายให้สรุปผลการเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป (EU) ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยหนึ่งในข้อเรียกร้องสำคัญของ EU คือ การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ FTA ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่รองรับกระบวนการข้างต้น จึงมีความจำเป็นต้องตรากฎกระทรวงฉบับนี้ เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายสามารถบรรลุผลการเจรจาได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถบังคับใช้ได้กับความตกลงระหว่างประเทศทุกฉบับที่จะมีขึ้นในอนาคต รวมทั้งการเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป (EU) ซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ปัจจุบัน ยังไม่มีช่องทางเฉพาะสำหรับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ ได้ยกร่างขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับกระบวนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะช่วยให้การเจรจาความตกลงระหว่างประเทศ สามารถบรรลุผลได้

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

การเจรจาความตกลงระหว่างประเทศโดยเฉพาะการเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA) ในปัจจุบัน มักมีข้อเสนอระหว่างคู่เจรจาเพื่อแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ระหว่างกัน ซึ่งคู่เจรจาหลายประเทศที่เห็นด้วยที่จะมีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และยังไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการ จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือกฎระเบียบภายในที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว

การดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทย เนื่องจากสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย จะได้รับการคุ้มครองจากประเทศคู่เจรจาเช่นเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่มีคุณภาพและมีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถขยายตลาดไปยังประเทศคู่เจรจาอื่นได้

๔. การรับฟังความคิดเห็น

☒ ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

☒ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีความสัมพันธ์กับกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนการประกาศโฆษณา การคัดค้านและการโต้แย้งคำคัดค้าน การขึ้นทะเบียน การอุทธรณ์ และการแก้ไขหรือเพิกถอนทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๗ กล่าวคือ ในกรณีที่ร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าวโดยอนุโลม

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไร แก่ใครบ้าง

-ไม่มี-

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

-ไม่มี-

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

มีกฎหมายรองรับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่จะมีขึ้นในอนาคต ซึ่งจะเอื้อให้ประเทศไทยและประเทศคู่เจรจาสามารถสรุปผลการเจรจาจัดทำความตกลงระหว่างประเทศได้โดยราบรื่น

อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย
อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา

**๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไป
ตามกฎหมายอย่างไร**

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาจะสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนได้เสีย
ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ผลิตสินค้า ผู้ประกอบการค้า อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับเหตุผล
และความจำเป็นในการมีกฎกระทรวงฉบับนี้

**๗.๓ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินการหรือไม่**

-ไม่มี-

**๗.๔ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร**

-ไม่มี-

๗.๕ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้

-ไม่มี-

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศได้รับการขึ้นทะเบียนและคุ้มครองภายในประเทศไทย
ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกัน
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทยจะได้รับการขึ้นทะเบียนและคุ้มครองภายในประเทศภาคีคู่เจรจาผ่านความตกลง
ระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกในการขอรับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
ของไทยในต่างประเทศ อันจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้แก่สินค้าท้องถิ่นของไทยมากยิ่งขึ้น

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

-ไม่มี-

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

-ไม่มี-

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

-ไม่มี-

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต -ไม่มี-

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ -ไม่มี-

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา -ไม่มี-

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินกิจการทางปกครอง -ไม่มี-

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นางสาวนุสรา กาญจนกุล)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
สิงหาคม ๒๕๖๘

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กองกฎหมาย กรมทรัพย์สินทางปัญญา
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางแววดาว ดำรงผล ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๕๑๙๑
อีเมล legaldip09@gmail.com